

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
«19» грудня 2025 р.

ПСИХОДІАГНОСТИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 Психологія
Освітньо-професійна (освітньо-наукова програма)	«Психологія»
Освітній рівень:	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	Українська

Івано-Франківськ

2025

РОЗРОБНИК:

к. психол. н., доцент,

доцент кафедри психології

 Олександра ПИТЛЮК-СМЕРЕЧИНСЬКА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології

протокол № 5 від 18.12.2025

Завідувач кафедри

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Олег ЗАПУХЛЯК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №5 від 19 грудня 2025 р.

е-mail	oleksandra.pytliuk-smerechynska@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології, 316 ауд.
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Курс “Психодіагностика” є одним з найважливіших складових систем психологічних знань. Вивчення курсу забезпечить оволодіння майбутніми фахівцями-психологами знаннями які дозволяють успішно реалізувати такі важливі напрямки практичної діяльності як: психокорекція, психотерапія, психологічне консультування тощо.

Предмет навчальної дисципліни складається з розробки та використання у практиці різноманітних психодіагностичних засобів з подальшою практичною постановкою психологічного діагнозу. Для цього використовуються не стільки теоретичні, скільки практичні питання, які відносяться до організації та проведення психодіагностики.

Міждисциплінарні зв'язки: курс вивчення дисципліни пов'язаний із теоретичними та практичними аспектами наступних дисциплін: загальна психологія, практикум із загальної психології, психологія резильєнтності, експериментальна психологія.

Завдання вивчення дисципліни:

- забезпечення високого рівня теоретичної та практичної підготовки майбутніх фахівців за допомогою формування психодіагностичної системи знань;
- створення сприятливих умов для розвитку особистісних характеристик кожного студента в колективі;
- сприяння розвитку відповідного психодіагностичного мислення, яке безпосередньо впливає на майбутню компетентність фахівця.

Отримані знання дозволять:

Знати:

- теоретичні основи психологічної діагностики, поняття психіки, її структури, функцій та етапи її розвитку в онтогенезі;
- основні методичні засади психодіагностичних досліджень;
- способи розв'язання складних задач, які пов'язані із діагностичною роботою психолога-практика.

Вміти:

- проявляти високий рівень вміння проводити діагностичне дослідження у різних сферах особистості;
- діагностувати психологічні особливості поведінки та особистісних характеристик людини за допомогою спеціально розроблених методик;
- працювати у сфері практичної психології, вдосконалюючи та створюючи нові психодіагностичні підходи, методи та техніки;
- давати рекомендації щодо формування індивідуального підходу в роботі з людьми у виробничій сфері, сфері бізнесу, освіти, тощо;
- давати рекомендації щодо врахування індивідуальних відмінностей особистостей у консультуванні;
- використовувати отримані знання у процесі подальшого вивчення спеціальних фахових дисциплін та майбутньої практичної діяльності.

Компетентності та результати навчання, який набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Психологія», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «01» вересня 2024 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН1.Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ПРН2.Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН4.Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел
ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПРН6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії	ПРН7.Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки
СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.	ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.
СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання)	ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.	-
СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.	-
СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.	-
СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики	-
СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	-

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	4		
Кількість кредитів ЄКТС	5		
Аудиторні навчальні заняття	лекції	20 год.	4 год.
	семінари, практичні	40 год.	8 год.
Самостійна робота		90 год.	138 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Основи психології, Психологія вікових особливостей особистості, Психофізіологія	Основи психологічного консультування, клінічна психологія

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретико методологічні аспекти вивчення психодіагностики як науки

Тема 1. Психодіагностика як наука та практична галузь знань (2 год)

Виникнення психодіагностики як самостійної галузі психологічного знання. Психодіагностичні ознаки. Психодіагностичні категорії. Діагностичний висновок. Предмет психодіагностики. Особливості сучасної психодіагностики та її можливості. Психодіагностика як теоретична дисципліна. Психодіагностика як сфера практичної діяльності психолога. Галузі психологічного знання. Психологічний інструментарій. Сучасні актуальні сфери соціальної практики.

Питання для самостійного вивчення. *Основні етапи становлення та розвитку психодіагностики. Вплив Кеттелла на розвиток тестових досліджень. Психодіагностичний метод дослідження особистості. Три етапи розвитку вітчизняної психодіагностики. Характеристика етапу зародження, його досягнення. Етап відродження, напрямки розвитку науки. Праці вчених, які впливали на темп розвитку дослідженні на етапі інтенсивного розвитку психодіагностики [1], [2],[3].*

Тема 2. Класифікація психодіагностичних методик. Етичні норми психодіагноста (2 год.)

Об'єктивні тести. Суб'єктивні тести. Методики високого рівня формалізації і малоформалізовані. Вербальні і невербальні тести. Особисті опитувальники.

Закриті та відкриті опитувальники. Заочне та пряме опитування. Відмінності предметних проєктивних методик. Формально-динамічні особливості психіки. Основні методи психофізіологічних досліджень. Спостереження. Опитування. Аналіз продуктів діяльності. Контент-аналіз. Вивчення прихованих тенденцій поведінки досліджуваного. Якісні та кількісні одиниці контент-аналізу. Стандартизація процедури експерименту. Вимоги до процесу стандартизації. Часові обмеження у виконанні завдань. Вибір критерію для порівняння результатів діагностичних випробувань. Рестандартизація тесту. Статистичні тестові норми. Надійність методики. Вірогідність отриманих результатів. Ситуація обстеження. Поняття валідності методики. Етичні норми психодіагностики. Основні етичні проблеми, пов'язані з сферою психодіагностики. Основні принципи, які можуть становити етичний кодекс психолога-діагноста.

Питання для самостійного вивчення. *Психометричні вимоги до побудови і перевірки методик. Елементи суб'єктивності у способах оцінювання та інтерпретації. Психометричні вимоги до побудови і перевірки методик [2],[4].*

Тема 3. Поняття та особливості використання проєктивних методів і методик в психодіагностиці (2 год.)

Типологічна концепція К. Левіна. Персоналістична психологія В. Штерна. Організмична теорія Г. Мюррея. Концепції Маслоу. Тест Роршаха. Три основних принципи, які лежать в основі проєктивного дослідження особистості, сформульовані Л. Франком. Спільні ознаки всіх проєктивних методик. Конститутивні методики. Поняття інтроверсії й екстраверсії. Ступінь реалістичності сприйняття дійсності. Тематичний аперцептивний тест (ТАТ), малюнкові тести («Дім-дерево-людина», «Малюнок сім'ї», «Людина під дощем»), а також тест Розенцвейга (малюнкова фрустрація).

Питання для самостійного вивчення. *Переваги, недоліки та ризики проєктивних методик. Методологія використання МАК в психодіагностиці. Методика незакінчених речень. Особливості використання проєктивної методики “Малюнок неіснуючої тварини” [2],[5].*

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Психодіагностичний аналіз диференційних координат особистості

Тема 4. Діагностика характеру та темпераменту особистості (2 год)

Методики вивчення темпераменту особистості. Характер, його основні характеристики. Риси характеру, методи та методики його діагностики. Зв'язок характеру з темпераментом. Опитувальник Шмішека-Леонгарда. Історія створення опитувальника дослідження акцентуацій характеру. Структура, процедура проведення опитувальника. Акцентуйовані особистості, їх характеристики. Десять основних типів акцентуйованих особистостей за Леонгардом. Психоаналітична діагностика Ненсі Мак-Вільямс.

Питання для самостійного вивчення. *Співвідношення у психодіагностиці тілобудови, темпераменту і характеру в теорії Е. Кречмера. Генетична теорія типів темпераменту К. Конрада. Критичні зауваження до конституційних і генетичних теорій. Описова теорія темпераменту Хейманса і Вірси. Факторні теорії темпераменту. Психологічні теорії темпераменту. Співвідношення темпераменту та характеру [2],[5].*

Тема 5. Психодіагностика особистісних особливостей, здібностей, креативності та інтелекту. Психодіагностичні інструменти здібностей та інтелекту (4 год)

Проблеми вивчення особистісного розвитку людини. Класифікація методів вивчення особистості за В. Блейхером та Л. Бурлачуком. Особистісні опитувальники. Класифікація особистісних опитувальників. Міннесотський багатопрофільний особистісний опитувальник (MMPI). Історія виникнення та адаптації. Завдання MMPI. Профіль особистості. Характеристика контрольних шкал. Методи вивчення здібностей. Характеристика методів вивчення здібностей за видами психічних функцій: моторні тести, сенсорні, гностичні та за видами діяльності: технічні й професійні. Дослідження взаємозв'язку показників загальних здібностей (пам'яті, інтелекту), академічної успішності із загальними властивостями ВНД та із спеціально людськими типами ВНД (розумовим, художнім, середнім). Методики дослідження функціональної симетрії-асиметрії півкуль у людей з особливими здібностями. Дослідження взаємозв'язку показників математичних здібностей із загальними властивостями ВНД із спеціально людськими типами ВНД. Два типи математичних здібностей – геометрична інтуїція та абстрактно-алгебраїчна конструкція. Мовні здібності. Ознаки мовних здібностей. Характеристика тестологічних підходів до інтелекту. Становлення тестологічного підходу до інтелекту. Однофакторний підхід до інтелекту (К. Спірмен, Р.Б. Кеттелл, Дж. Равен, Ф. Вернон, Л. Хамфрейс, Д. Векслер). Багатофакторні теорії інтелекту (Л. Терстоун, Дж. Гілфорд, Р. Мейлі, Дж. Керрол). Експериментально-психологічні теорії інтелекту. Коефіцієнт інтелекту. Різновиди творчого мислення. Параметри характеристики творчої обдарованості і творчої продуктивності. Параметри креативності за Гілфордом.

Методи вивчення творчого мислення. Вербальний тест. Фігурний тест Торренса. Батарей на словесно-звукове творче мислення.

Питання для самостійного вивчення. *Дослідження інтелектуальних здібностей. Тестування здібностей. Розумова відсталість і деменція - способи діагностики. Основні проблеми й суперечності дослідження інтелектуальних здібностей. Стійкість інтелектуальних вимірювань. Інтелект у структурі індивідуальних властивостей - психодіагностичний підхід. [2],[5], [6], [8].*

Тема 6. Діагностика цінностей, інтересів, нахилів, спрямованості, мотивації особистості (2 год)

Особистісні опитувальники інтересів. Інвентар інтересів за Стронгом. Класифікація професійних інтересів за Холландом. Опитувальники інтересів Ф. Кьюдера. «Диференціально-діагностичний опитувальник» (ДДО) Е.Д. Климова. «Орієнтовно-діагностична анкета інтересів» С.Я.Карпиловської (ОДАІ). Методика ціннісних орієнтації М. Рокича. Тест орієнтацій сенсу життя («Смисложиттєві орієнтації» — СЖО). Методика КОЗ. «Оцінка комунікабельності та організаторських здібностей». Мотивація як об'єкт психологічної діагностики. Функціональні сторони поведінки людини. Характеристика регулятивної функції психіки. Особливості функціонування спонукальної сторони поведінки. Мотиваційні явища як об'єкт психодіагностики. Поняття «мотив» і «мотивація». Мотиви і потреби: особливості їх діагностування.

Питання для самостійного вивчення. *Дослідження ефективності виконання різних видів діяльності в залежності від типологічних особливостей ВНД: ефективність монотонної діяльності, діяльності в екстремальних ситуаціях, управлінської діяльності, артистичної, професійної інтелектуальної діяльності, групової діяльності. Професійні типології. Професійні інтереси та їх діагностика. Професійна самореалізація чоловіків і жінок. [1],[5].*

Тема 7. Діагностика емоційної сфери та емоційно-особистісної дезадаптації (2 год)

Основні психологічні засоби діагностики психічних станів. Методики визначення психофізіологічних показників. Дослідження показників психічних функцій. Методики визначення суб'єктивної оцінки стану. Опитувальники суб'єктивного шкалування. Методики визначення поведінкових проявів. Методика діагностики показників та форм агресії. Діагностика станів тривожності (тривоги). Діагностика емоційно-особистісної дезадаптації.

Питання для самостійного вивчення. *Історія дослідження стилю в психології. Дослідження видів когнітивних стилів, стилів життя. Психодіагностика стилів керівництва, зв'язок з особистісними якостями. [3],[8].*

Тема 8. Психодіагностика міжособистісних взаємин (2 год.)

Систематизація методик. Методики діагностики міжособистісних взаємин. Діагностика міжособистісних взаємин на основі суб'єктивних переваг. Порядок складання соціометричної картки. Методики непрямої оцінки міжособистісних взаємин. Методики спостереження й експертної оцінки інтерпретації. Діагностика індивідуально-особистісних властивостей, які впливають на міжособистісні взаємини. Діагностика міжособистісних відносин (Т. Лірі). Методики дослідження суб'єктивного відображення міжособистісних взаємин. Дослідження соціально-психологічного клімату в колективі.

Питання для самостійного вивчення. *Психодіагностика стилів спілкування, стилів самопрезентації та лідерства і керівництва. Психодіагностика стилів виховання. Дослідження стилів любові і прив'язаностей. [2],[3].*

Тема 9. Вікові особливості психодіагностування(2 год)

Загальні підходи до діагностування особистості. Особистість як об'єкт психодіагностичного обстеження. Особливості психодіагностування дітей дошкільного віку. Особливості психодіагностики дітей раннього віку. Психодіагностика дітей молодшого і середнього дошкільного віку. Психодіагностика дітей старшого дошкільного віку. Необхідність адаптації методів психодіагностики до дітей різного віку. Особливості використання опитувальних методик для дітей дошкільного віку. Психодіагностування готовності дітей до школи. Особистісна, інтелектуальна та соціально-психологічна готовність до шкільного навчання. Тест шкільної зрілості. Комплекс методик для діагностики готовності до навчання в школі. Методика визначення відношення та мотиваційної готовності дитини до навчання в школі. Орієнтаційний тест шкільної зрілості Керна-Йєрасека. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку Роль експериментальних та ігрових ситуацій у психодіагностиці молодших школярів. Обмеження в застосуванні тестів для дорослих з метою діагностики молодших школярів. Загальна характеристика комплексу психодіагностичних методик для молодших школярів. Психодіагностика можливостей дітей молодшого шкільного віку у сфері особистості й міжособистісних стосунків. Методи діагностики пізнавальних процесів. Методики оцінки рівня мовленнєвого розвитку молодшого школяра. Підготовка висновку про рівень психологічного розвитку. Анкета для батьків, вихователів і вчителів для оцінки особистісних якостей молодшого школяра. Особливості психодіагностування підлітків і старшокласників. Загальна психологічна картина розвитку особистості в

підлітковому та ранньому юнацькому віці. Психодіагностування інтелекту та рівня розвитку пізнавальних психічних процесів у середніх і старших класах ЗНЗ. Методики діагностики інтересів і здібностей школярів. Психодіагностування особистості та сфери міжособистісних стосунків підлітків та юнаків. Методики на вивчення батьківського ставлення до дитини та його впливу на особистісний розвиток школяра.

Питання для самостійного вивчення. *Особистість як об'єкт психодіагностичного обстеження. Особистісні риси як психодіагностична категорія. Психодіагностика особистості у контексті теорій рис особистості. Теорія рис особистості Р.Б.Кеттелла. Внесок Г.Ю.Айзенка у розвиток психодіагностики особистості. Тест ММРІ як діагностичний інструмент вивчення особистості. Модель "Великої п'ятірки". Дослідження індивідуальних випадків. Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу особистості. Сутність проєкції у психології та психодіагностиці. Поняття „проєкція”. Обмеження рівня та структури розумового розвитку дитини, використання вербальних і графічних проєктивних методик. Вимоги до професійних і особистісних якостей психодіагноста під час застосування проєктивних методик. [2],[3] [11].*

Зміст практичних занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретико методологічні аспекти вивчення психодіагностики як науки

Тема 1. Психодіагностика як наука та практична галузь знань (2 год)

Виникнення психодіагностики як самостійної галузі психологічного знання. Основні етапи становлення та розвитку психодіагностики. Вплив Кеттелла на розвиток тестових досліджень. Психодіагностичний метод дослідження особистості. Три етапи розвитку вітчизняної психодіагностики. Психодіагностичні ознаки. Психодіагностичні категорії. Діагностичний висновок. Предмет психодіагностики. Особливості сучасної психодіагностики та її можливості. Психодіагностика як теоретична дисципліна. Психодіагностика як сфера практичної діяльності психолога. Галузі психологічного знання. Психологічний інструментарій. Сучасні актуальні сфери соціальної практики. Психогенетичні методи. Лонгітюдні методи, генетико-моделюючий методи у психодіагностиці. Канали отримання інформації про індивідуальність.

Завдання для самостійної роботи. *Дослідити основні теоретичні підходи в розвитку вчення про становлення і розвиток тестових досліджень. Написати есе, та проаналізувати, як кожен з цих підходів впливає на сучасні дослідження*

та практичне використання методологічних знань в галузі. Створити інтерактивну презентацію або відео розповідь про основні течії психодіагностики як окремої галузі психологічної науки [1], [2],[3] [11].

Тема 2. Класифікація психодіагностичних методик. Етичні норми психодіагноста (2 год.)

Об'єктивні тести. Суб'єктивні тести. Методики високого рівня формалізації і малоформалізовані. Вербальні і невербальні тести. Особисті опитувальники. Закриті та відкриті опитувальники. Заочне та пряме опитування. Відмінності предметних проєктивних методик. Формально-динамічні особливості психіки. Основні методи психофізіологічних досліджень. Спостереження. Опитування. Аналіз продуктів діяльності. Контент-аналіз. Вивчення прихованих тенденцій поведінки досліджуваного. Якісні та кількісні одиниці контент-аналізу. Стандартизація процедури експерименту. Вимоги до процесу стандартизації. Часові обмеження у виконанні завдань. Вибір критерію для порівняння результатів діагностичних випробувань. Рестандартизація тесту. Статистичні тестові норми. Надійність методики. Вірогідність отриманих результатів. Ситуація обстеження. Поняття валідності методики. Етичні норми психодіагностики. Основні етичні проблеми, пов'язані з сферою психодіагностики. Основні принципи, які можуть становити етичний кодекс психолога-діагноста. Психометричні вимоги до побудови і перевірки методик. Елементи суб'єктивності у способах оцінювання та інтерпретації. Психометричні вимоги до побудови і перевірки методик

Завдання для самостійної роботи. *Дослідити основні теоретичні підходи в розробці методологічної бази дослідження індивідуальності особистості. Підготувати огляд наукових статей про середовищні та генетичні детермінанти індивідуальних відмінностей. Створити інтерактивну презентацію або відео розповідь про основні методи дослідження [1], [2],[3] [11].*

Тема 3. Поняття та особливості використання проєктивних методів і методик в психодіагностиці (6 год.)

Типологічна концепція К. Левіна. Персоналістична психологія В. Штерна. Організмична теорія Г. Мюррея. Концепції Маслоу. Тест Роршаха. Три основних принципи, які лежать в основі проєктивного дослідження особистості, сформульовані Л. Франком. Спільні ознаки всіх проєктивних методик.

Конститутивні методики. Поняття інтроверсії й екстраверсії. Ступінь реалістичності сприйняття дійсності. Тематичний аперцептивний тест (ТАТ), малюнкові тести («Дім-дерево-людина», «Малюнок сім'ї», «Людина під

дощем»), а також тест Розенцвейга (малюнкова фрустрація). Переваги, недоліки та ризики проєктивних методик. Методологія використання МАК в психодіагностиці. Методика незакінчених речень. Особливості використання проєктивної методики “Малюнок неіснуючої тварини”.

Завдання для самостійної роботи. Здійснити самоаналіз актуального емоційного стану, потреб, прагнень, джерел стресу та тривоги на основі проєктивної методики: “Восьмикольоровий тест Люшера”. Описати результати у вигляді висновків та рекомендацій. Розглянути різні аспекти самодосліджень, самопізнання, в контексті використання різних типів проєктивних методик [2],[3] [5], [11].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Психодіагностичний аналіз диференційних координат особистості

Тема 4. Діагностика характеру та темпераменту особистості (6 год)

Різновиди здібностей. Коротка характеристика видів здібностей: загальних, спеціальних, теоретичних, практичних навчальних і творчих. Рівні розвитку здібностей. Методи вивчення здібностей. Характеристика методів вивчення здібностей за видами психічних функцій: моторні тести, сенсорні, гностичні та за видами діяльності: технічні й професійні. Темперамент з точки зору представників структурного підходу. Основні особливості рис особистості. Факторний аналіз (статистичний метод). Методики вивчення темпераменту особистості. Характер, його основні характеристики. Риси характеру, методи та методики його діагностики. Акцентуації рис характеру. Типології характерів. Етапи формування характеру особистості. Зв'язок характеру з темпераментом. Опитувальник Шмішека-Леонгарда. Історія створення опитувальника дослідження акцентуацій характеру. Структура, процедура проведення опитувальника. Акцентуйовані особистості, їх характеристики. Десять основних типів акцентуйованих особистостей за Леонгардом. Психоаналітична діагностика Ненсі Мак-Вільямс. Співвідношення у психодіагностиці тілобудови, темпераменту і характеру в теорії Е. Кречмера. Генетична теорія типів темпераменту К. Конрада. Критичні зауваження до конституційних і генетичних теорій. Описова теорія темпераменту Хейманса і Вірси. Факторні теорії темпераменту. Психологічні теорії темпераменту. Співвідношення темпераменту та характеру [2],[5].

Завдання для самостійної роботи. Здійснити самоаналіз характерологічної структури особистості за методиками: тест Роршаха, акцентуації характеру Леонгарда (підлітковий варіант Шмішека), тест на “важкий характер” Челсі Сліп., тест на визначення захисних механізмів К.Плутчика. Описати результати у вигляді висновків та рекомендацій. Розглянути різні аспекти самодосліджень, самопізнання, в контексті вивчення характеру, його впливові на поведінку, у процесі життєдіяльності особистості [2],[3],[11].

Тема 5. Психодіагностика особистісних особливостей, здібностей, креативності та інтелекту. Психодіагностичні інструменти здібностей та інтелекту (6 год)

Проблеми вивчення особистісного розвитку людини. Класифікація методів вивчення особистості за В. Блейхером та Л. Бурлачуком. Особистісні опитувальники. Класифікація особистісних опитувальників. Міннесотський багатопрофільний особистісний опитувальник (MMPI). Способи побудови психологічного профілю особистості. Характеристика контрольних шкал. Дослідження взаємозв'язку показників загальних здібностей (пам'яті, інтелекту), академічної успішності із загальними властивостями ВНД та із спеціально людськими типами ВНД (розумовим, художнім, середнім). Методики дослідження функціональної симетрії-асиметрії півкуль у людей з особливими здібностями. Дослідження взаємозв'язку показників математичних здібностей із загальними властивостями ВНД із спеціально людськими типами ВНД. Методики дослідження мовних здібностей. Характеристика тестологічних підходів до інтелекту. Однофакторний підхід до інтелекту (К. Спірмен, Р.Б. Кеттелл, Дж. Равен, Ф. Вернон, Л. Хамфрейс, Д. Векслер). Багатофакторні теорії інтелекту (Л. Терстоун, Дж. Гілфорд, Р. Мейлі, Дж. Керрол). Експериментально-психологічні теорії інтелекту. Коефіцієнт інтелекту. Різновиди творчого мислення. Параметри характеристики творчої обдарованості і творчої продуктивності. Параметри креативності за Гілфордом. Методи вивчення творчого мислення. Вербальний тест. Фігурний тест Торренса. Батарей на словесно-звукове творче мислення. Розумова відсталість і деменція - способи діагностики. Основні проблеми й суперечності дослідження інтелектуальних здібностей. Стійкість інтелектуальних вимірювань. Загальний інтелект і шкільна успішність. Спадковість і середовище в детермінації інтелектуальних відмінностей.

Завдання для самостійної роботи. Здійснити самоаналіз здібностей та інтелекту за методиками: тест на оперативні та аналітичні здібності, тест “Прогресивні матриці Равена”, інтелектуальний тест Айзенка, Описати результати у вигляді висновків та рекомендацій. Розглянути різні аспекти

самодосліджень, самопізнання, в контексті вивчення здібностей та інтелекту, їх вплив на поведінку, у процесі життєдіяльності особистості [2],[3],[6],[11].

Тема 6. Діагностика цінностей, інтересів, нахилів, спрямованості, мотивації особистості (4 год)

Особистісні опитувальники інтересів. Інвентар інтересів за Стронгом. Класифікація професійних інтересів за Холландом. Опитувальники інтересів Ф. Кьюдера. «Диференціально-діагностичний опитувальник» (ДДО) Є.Д. Клімова. «Орієнтовнодіагностична анкета інтересів» С.Я.Карпиловської (ОДАІ). Методика ціннісних орієнтацій М. Рокіча. Тест орієнтацій сенсу життя («Смисложиттєві орієнтації» — СЖО). Методика КОЗ. «Оцінка комунікабельності та організаторських здібностей». Мотивація як об'єкт психологічної діагностики. Функціональні сторони поведінки людини. Мотиви і потреби: особливості їх діагностування. Дослідження ефективності виконання різних видів діяльності в залежності від типологічних особливостей ВНД: ефективність монотонної діяльності, діяльності в екстремальних ситуаціях, управлінської діяльності, артистичної, професійної інтелектуальної діяльності, групової діяльності. Професійні типології. Професійні інтереси та їх діагностика.

Завдання для самостійної роботи: *Підібрати діагностичний інструментарій для дослідження, спрямованості, мотивації особистості. Розробити інструкцію процедури дослідження та представлення результатів клієнту. Скласти особистий особистісний профіль, визначити основні чинники, що впливають на поведінку та діяльність, розробити рекомендації для конструктивного особистісного розвитку [2],[3],[11].*

Тема 7. Діагностика емоційної сфери та емоційно-особистісної дезадаптації (4 год)

Основні психологічні засоби діагностики психічних станів. Методики визначення психофізіологічних показників. Дослідження показників психічних функцій. Методики визначення суб'єктивної оцінки стану. Опитувальники суб'єктивного шкалування. Методики визначення поведінкових проявів. Методика діагностики показників та форм агресії. Діагностика станів тривожності (тривоги). Діагностика емоційно-особистісної дезадаптації. Історія дослідження стилю в психології. Дослідження видів когнітивних стилів, стилів життя. Психодіагностика стилів керівництва, зв'язок з особистісними якостями.

Завдання для самостійної роботи. *Підібрати діагностичний інструментарій для дослідження стильової структури особистості.*

Розробити інструкцію процедури дослідження та представлення результатів клієнту. Скласти особистий стильовий профіль, визначити основні чинники, що впливають на поведінку та діяльність [2],[4].

Тема 8. Психодіагностика міжособистісних взаємин (4 год.)

Систематизація методик. Методики діагностики міжособистісних взаємин. Діагностика міжособистісних взаємин на основі суб'єктивних переваг. Порядок складання соціометричної картки. Методики непрямой оцінки міжособистісних взаємин. Методики спостереження й експертної оцінки інтерпретації. Діагностика індивідуально-особистісних властивостей, які впливають на міжособистісні взаємини. Діагностика міжособистісних відносин (Т. Лірі). Методики дослідження суб'єктивного відображення міжособистісних взаємин. Дослідження соціально-психологічного клімату в колективі. Психодіагностика стилів спілкування, стилів самопрезентації та лідерства і керівництва. Психодіагностика стилів виховання. Дослідження стилів любові і прив'язаностей.

Завдання для самостійної роботи. *Проаналізувати механізм формування лідерської поведінки. Провести діагностику міжособистісних стосунків та клімату в вашій студентській групі. Представити висновки у вигляді презентації. Підібрати психологічні інструменти розвитку конструктивних способів взаємодії в групі [6],[11].*

Тема 9. Вікові особливості психодіагностування (4 год)

Особливості психодіагностування дітей дошкільного віку. Особливості психодіагностики дітей раннього віку. Психодіагностика дітей молодшого і середнього дошкільного віку. Психодіагностика дітей старшого дошкільного віку. Необхідність адаптації методів психодіагностики до дітей різного віку. Особливості використання опитувальних методик для дітей дошкільного віку. Психодіагностування готовності дітей до школи. Особистісна, інтелектуальна та соціально-психологічна готовність до шкільного навчання. Тест шкільної зрілості. Комплекс методик для діагностики готовності до навчання в школі. Методика визначення відношення та мотиваційної готовності дитини до навчання в школі. Орієнтаційний тест шкільної зрілості Керна-Йерасека. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку Роль експериментальних та ігрових ситуацій у психодіагностиці молодших школярів. Обмеження в застосуванні тестів для дорослих з метою діагностики молодших школярів. Загальна характеристика комплексу психодіагностичних методик для молодших школярів. Психодіагностика можливостей дітей молодшого шкільного віку у сфері особистості й міжособистісних стосунків. Методи діагностики пізнавальних процесів. Методики оцінки рівня мовленнєвого розвитку молодшого школяра. Підготовка висновку про рівень психологічного

розвитку. Анкета для батьків, вихователів і вчителів для оцінки особистісних якостей молодшого школяра. Особливості психодіагностування підлітків і старшокласників. Загальна психологічна картина розвитку особистості в підлітковому та ранньому юнацькому віці. Психодіагностування інтелекту та рівня розвитку пізнавальних психічних процесів у середніх і старших класах ЗНЗ. Методики діагностики інтересів і здібностей школярів. Психодіагностування особистості та сфери міжособистісних стосунків підлітків та юнаків. Методики на вивчення батьківського ставлення до дитини та його впливу на особистісний розвиток школяра. Модель “Великої п’ятірки”. Дослідження індивідуальних випадків. Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу особистості. Сутність проекції у психології та психодіагностиці. Поняття „проекція”. Обмеження рівня та структури розумового розвитку дитини, використання вербальних і графічних проективних методик. Вимоги до професійних і особистісних якостей психодіагноста під час застосування проективних методик.

Завдання для самостійної роботи *Методика роботи з проективними методиками: практичне проведення діагностування за однією із проективних методик в групі. Написати психологічний висновок аналізу особистісного профілю. Провести практичну роботу за методикою Рене-Жиля [1], [2].*

Зміст самостійної роботи здобувачів

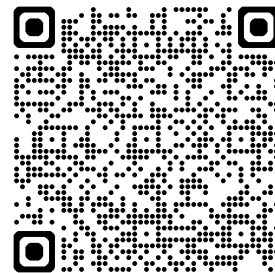
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	90	138
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	10
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	40	16
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	6	6
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	24	106

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

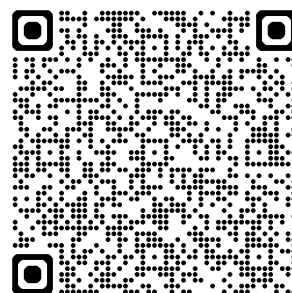
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в

академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правотису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
ПРН1.Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	бесіда бесіда-діалог аналітичний	усний контроль програмований контроль
ПРН2.Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	бесіда; бесіда-діалог; аналітичний; комп'ютерні і мультимедійні методи індуктивний; бесіда мозковий штурм	самооцінювання
ПРН4. Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел	порівняльний; аналітичний	самооцінювання
ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	порівняльний; аналітичний	самооцінювання

ПРН6.Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження	синтетичний	поточний контроль
ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	порівняльний; аналітичний	самооцінювання
ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.	бесіда; бесіда-діалог; аналітичний;	самооцінювання
ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	бесіда	усний контроль
ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	бесіда; бесіда-діалог; аналітичний;	поточний контроль
ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	бесіда-діалог;	самооцінювання

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40

Всього:	-	100	60	100
---------	---	-----	----	-----

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання відповіді на практичному занятті:

Кількість балів	Характеристика
5 балів	Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Ініціативне та творче ставлення до виконання різних типів завдань. Правильно виконує усі завдання. Здобувач освіти володіє всіма необхідними практичними навичками.
4 бали	В більшій мірі володіє навчальним матеріалом, але може допускати незначні помилки під час усних виступів та письмових відповідей, використовує лише обов’язкову літературу, недостатньо аргументує думку, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань не повною мірою, допускаючи при цьому окремі неточності. Здобувач володіє більшістю необхідних практичних навичок.
3 бали	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, з помилками (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Здобувач володіє менш як половиною необхідних практичних навичок.

2 бали	Поверхнево володіє навчальним матеріалом та не зможе його викласти, пояснити, не розуміє змісту значної частини теоретичних питань та практичних завдань, засвоєно лише деякі поняття з теми. Здобувач володіє лише деякими практичними навичками.
0 балів	Не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

<i>Кількість балів</i>	<i>Опис критерію</i>
<i>5 балів</i>	Завдання виконано повністю, з високим рівнем якості, демонструє глибоке розуміння матеріалу. Робота характеризується творчим підходом, глибоким аналізом і застосуванням теоретичних знань на практиці. Усі аспекти завдання розкрито, а результати роботи є обґрунтованими. У практичних завданнях використано правильні методи аналізу та прийнято оптимальні рішення. Структура й оформлення роботи відповідають усім вимогам, робота вирізняється чіткістю та логічністю.
<i>4 бали</i>	Завдання виконано якісно та з дотриманням основних вимог. Робота демонструє достатній рівень розуміння матеріалу, наявність високого рівня розвитку навичок аналізу, синтезу, узагальнення. Теоретичні знання застосовано правильно, залучено відповідний інструментарій для виконання завдань. У практичних завданнях результати здебільшого коректні, хоча можуть бути незначні недоліки в деталях, таких як неповний аналіз окремих аспектів. Робота структурована й логічно оформлена, а висновки відповідають поставленим цілям. Оформлення відповідає вимогам, незначні недоліки не впливають на якість. Результати роботи можуть бути використані на практиці, але окремі аспекти потребують доопрацювання.
<i>3 бали</i>	Завдання виконано з дотриманням основних вимог, однак воно демонструє середній рівень розуміння матеріалу студентом. У роботі використано обмежену кількість теоретичних джерел, або вони застосовані некоректно. Для

	практичних завдань результати мають загальну відповідність вимогам, проте присутні недоліки в деталях, таких як неповне розкриття задачі чи наявність окремих помилок. Студент демонструє здатність виконувати завдання, але без достатньої глибини та критичного осмислення. Наявні недоліки в структурі роботи або застосуванні методів. Частково дотримано вимоги до оформлення, але є логічні неточності. Результати роботи мають обмежене практичне значення, можливі помилки в їх застосуванні.
2 бали	Завдання виконано частково або невідповідно до поставлених вимог. Результати роботи демонструють низький рівень розуміння теми та відсутність самостійності у виконанні. При виконанні завдання спостерігається мінімальне залучення теоретичних знань, не використано за необхідності належний інструментарій. У практичних типах завдань допущено серйозні помилки, які призводять до викривлення суті роботи. Порушено вимоги до оформлення або структури, а також спостерігаються грубі помилки в обґрунтуванні рішень чи результатів. Робота хаотично структурована, не дотримано вимог до оформлення, а результати є некоректними або непридатними для практичного застосування.
0 балів	Завдання не виконано або виконано повністю неправильно

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в». До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен і повинні йти на перескладання.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гарець Н.О. Психодіагностика: навчальний посібник, Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 144 с.
2. Гріньова О.М., Терещенко Л.А. Дитяча психодіагностика: навчально-методичний посібник. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2015. 227 с.
3. Католик Г., Багрій В. Психодіагностика у презентаціях, таблицях, схемах : навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 301 с.
4. Кокун О. Діагностика психологічних змін у військовослужбовців в умовах війни. Методичний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2025. 162 с.
5. Психодіагностика: збірник задач та тестових завдань з дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.030103 «Практична психологія»/ укладачі І. О. Корнієнко, О. Ю. Воронова Мукачєво: МДУ, 2018. 32 с.
6. Мельничук О. Б. Психологічна діагностика: навчальний посібник. Київ: Каравела, 2023. 316 с.
7. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики. К.: Видавництво Книга, 2023. 440 с.
8. Питлюк-Смеречинська О. Д. Роль емоційного інтелекту в структурі «Я-концепції» особистості, Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2016. С.316-323.
9. Чала Ю. М., Шахрайчук А. М. Психодіагностика. Харків: Харківський політехнічний інститут, 2018. 246 с.

Додаткова література

10. Винник М. І, Пустовойт М. М. Основи психодинамічної діагностики і психотерапії Львів: Новий світ 2000, 2024. 200 с.
11. Корольчук М. С., Крайнюк В. М. Теорія і практика професійного психологічного відбору. Навчальний посібник. Київ : Ніка Центр, 2010. 532
12. Корнят В. С., Цимбала О. М. Робочий зошит для практичних занять з курсу «Основи психодіагностики та психокорекції» для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка». Львів, 2016. 103 с.
13. Панчук Н. П. Психологічна діагностика професійної придатності фахівця: психодіагностичні методики. SBA Print, 2026. 142 с.
14. Щербакова І. М. Психодіагностика професійного самовизначення особистості: навч.-метод. посіб. Суми: вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. 324 с.
15. Харцій О. М. Візуальна психодіагностика, Магнолія 2006, 2025. 224 с.